

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ที่อยู่อาศัย นอกจากจะใช้ประโยชน์เพื่อการดำรงชีวิตของคนแล้ว ลักษณะการใช้ประโยชน์ ที่อยู่อาศัย ยังสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามรูปแบบการดำเนินชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ดังเช่น การใช้ประโยชน์ ที่อยู่อาศัย เพื่อสนองและสนับสนุนกิจกรรมหรือธุรกิจ การท่องเที่ยว อันเป็นปัจจัยสำคัญและปัจจัยหลักอย่างหนึ่ง ได้แก่ การใช้ประโยชน์ ที่อยู่อาศัย เพื่อการบริการพักผ่อนระยะสั้น และระยะยาวสำหรับนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง เราจะพบว่า ที่อยู่อาศัย หรือบ้านที่ผู้คนใช้พักอาศัยเป็นการดำรงชีวิตตามปกตินั้น ถูกดัดแปลงพื้นที่การใช้สอยเพื่อสนองประโยชน์ด้านการพักอาศัยทั้งสำหรับเจ้าของบ้าน และสำหรับนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ตามประเภทของนักท่องเที่ยว และตามลักษณะการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวชุมชน (Village Based Tourism) มีการจัดบริการการท่องเที่ยว แบบพักร่วมกันที่เรียกว่า โฮมสเตย์ (Homestay) ตามที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการจัดที่พักอาศัย โดยให้นักท่องเที่ยว พักร่วมกับเจ้าของบ้านและมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชาวบ้านซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรมและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจัดที่พัก และอาหารให้กับนักท่องเที่ยวโดยได้รับค่าตอบแทน ตามความเหมาะสม¹

โฮมสเตย์ ในประเทศไทยนั้นเกิดขึ้นมากกว่า 40 ปี แล้ว จากรายงานทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่อง โฮมสเตย์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย² พบว่า ราวปี พ.ศ. 2503 ถึง 2525 ถือเป็นจุดเริ่มต้นของ โฮมสเตย์ ในประเทศไทย โดยมีลักษณะการพักอาศัยของกลุ่มนิสิต นักศึกษา ออกค่ายอาสาพัฒนาชนบทต้องการเรียนรู้วิถีชีวิต รับทราบปัญหาในชนบท เพื่อนำมาพัฒนาสังคมตามอุดมคติ รวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่นิยมท่องเที่ยวตามป่า โดยเฉพาะในแถบภาคเหนือของประเทศไทย นักท่องเที่ยวจะพักตามบ้านชาวเขา โดยจุดพักนั้นจะขึ้นอยู่กับเส้นทางการเดินป่า ถัดมาราวปี พ.ศ. 2526 ถึง 2536 ถือเป็นยุคกลางของ โฮมสเตย์ โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่นิยมท่องเที่ยวตามป่า เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น การพักค้างคืน ในรูปแบบ โฮมสเตย์ ได้รับการพัฒนารูปแบบ และกิจกรรม โดยกระจายไปยังหมู่บ้านชาวเขามากขึ้น ในระยะนี้การท่องเที่ยวในรูปแบบท่องเที่ยวตามป่า ที่มีการจัด โฮมสเตย์ เริ่มก่อให้เกิดปัญหาสังคม อาทิ ปัญหาหาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาการปล้น ขโมย ปัญหาการฆ่าชิงทรัพย์ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนัก

¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Bann Phak) Home Stay (กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545), หน้า 7 .

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 5.

พัฒนา นักกิจกรรม ที่เติบโตมาจากการทำกิจกรรมสมัยเป็นนักศึกษา เริ่มทำงานในรูปแบบขององค์กรพัฒนาเอกชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม มีรูปแบบการเดินทางเพื่อศึกษาดูงานด้านการพัฒนา ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของ โฮมสเตย์ แต่ยังแพร่หลายเฉพาะกลุ่มคนในวงแคบเท่านั้น และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึง ปัจจุบัน ถือเป็นยุคที่เน้นกระแสการพัฒนาสังคมสิ่งแวดล้อม ดั้งนั้น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างรวดเร็ว และในระยะประมาณปี พ.ศ. 2537 ถึง 2539 ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย เริ่มมีการท่องเที่ยวในรูปแบบ โฮมสเตย์ โดยกลุ่มนำร่องก็คือ กลุ่มที่เป็นนักกิจกรรมสังคมทั้งรุ่นเก่า และรุ่นใหม่ เท่าที่สืบค้น พบว่าพื้นที่ที่ดำเนินการเรื่อง โฮมสเตย์ จะเป็นพื้นที่ที่องค์กรพัฒนาเอกชนไทยเข้าไปดำเนินการ เช่น เกาะยาว จังหวัดพังงา (กลุ่มชุมชนประมงชายฝั่งอวนลาก อวนลุน) หลังจากพื้นที่เกาะยาว จังหวัด พังงา ได้มีพื้นที่อื่นเพิ่มขึ้น อาทิ หมู่บ้านควีง จังหวัด นครศรีธรรมราช บ้านแม่ทา จังหวัด เชียงใหม่ และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมาได้มีการเคลื่อนไหวขึ้นในกลุ่มนักธุรกิจผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว โดยนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวผสมผสานระหว่าง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบการผจญภัย (Adventure Eco-tourism) และ โฮมสเตย์³

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รูปแบบการท่องเที่ยวย่อมปรับเปลี่ยนไปตาม สภาพเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงสิ่งแวดล้อมบนโลกที่เปลี่ยนแปลงไป และต้องถือว่าเป็น ภารกิจของทั้งภาครัฐและเอกชน ที่จะต้องมีหน้าที่อนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอันก่อเกิดประโยชน์สูงสุดและป้องกันผลกระทบที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ กลยุทธ์ที่นำมาใช้ในการอนุรักษ์ธรรมชาติแวดล้อมต่างๆ คือ การใช้ กลยุทธ์ การท่องเที่ยวชุมชน (Village Based Tourism หรือ Community Based Tourism)⁴เป็นการจัด การท่องเที่ยวที่กลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมากที่สุด โดยการใช้ลักษณะเด่นของทรัพยากรท่องเที่ยวที่อยู่ในชุมชน ซึ่งอาจเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่เกิดตามธรรมชาติ ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำตก ภูเขา ทะเล ป่าไม้ เป็นต้น หรือทรัพยากรท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและสังคม และทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านบันเทิงและพลัดเพลินหรือการเกษตรของชุมชน เป็นต้น ซึ่งนำทรัพยากรเหล่านี้มาเป็น สิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่ง การ

³การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Bann Phak) Home Stay (กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545), หน้า 6.

⁴สุวิมล เหลืองประเสริฐ และคณะ, "บทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว," ใน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545), หน้า 276.

ท่องเที่ยวชุมชน (Village Based Tourism) ถือเป็นส่วนหนึ่งของ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism)

ปัจจุบันการท่องเที่ยวในรูปแบบ เติงอนุรักษ์ หรือที่เรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งในปัจจุบันเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่คนให้ความสนใจกันมาก อีกทั้งรัฐบาล รวมถึง กระแสการท่องเที่ยวของโลกได้ให้ความสำคัญ ในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กล่าวได้ว่าในระยะ 20 ปี ที่ผ่านมา การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทั่วทุกภูมิภาคของโลกและคาดว่าจะยังคงเติบโตต่อไปในอนาคต องค์การสหประชาชาติตระได้ หนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงประกาศให้ปี พ.ศ. 2545 เป็นปีท่องเที่ยวเชิงนิเวศนานาชาติ โดยคณะกรรมการว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Commission on Sustainable Development) ได้ขอให้หน่วยงานงานต่างๆ ของรัฐบาล ตลอดจนภาคเอกชนทั่วโลก จัดกิจกรรมสนับสนุน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในฐานะสมาชิกของ องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO) ได้กระตุ้นให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และร่วมจัดกิจกรรมสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนานาชาติ 2545 เช่น การจัดกิจกรรมการประชุมสัมมนา นิทรรศการที่ ททท. เป็นผู้จัดและเป็นองค์กรร่วมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การล่องแก่ง การขี่จักรยานชมธรรมชาติ การดูนก การศึกษาชีวิตชุมชน⁵ และสำหรับการจัดการ "การท่องเที่ยวชุมชน (Village Based Tourism)" สิ่งที่จะต้องมีความควบคู่กับการท่องเที่ยวชุมชน คือ การบริการด้านต่างๆ ให้ แก่นักท่องเที่ยวเพื่อ ให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมและคุณลักษณะที่ดีไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ การบริการด้านที่พัก การบริการด้านอาหาร การบริการนำเที่ยว การบริการด้านสินค้าและของที่ระลึกโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริการด้านที่พักแบบ โฮมสเตย์

การพัฒนาด้านการคมนาคมขนส่ง อีกทั้งเทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสาร (Information technology:IT) กอปรกับกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้ธุรกิจ ด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวขยายตัวและเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน อีกทั้งอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว ต่างจากอุตสาหกรรม อื่นๆ หลายประการ กล่าวคืออุตสาหกรรมท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้ต่อประเทศ และการกระจายรายได้และโอกาสสู่ชุมชนอย่างทั่วถึง บางส่วนของต้นทุนที่ใช้ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นต้นทุนทางสังคมที่มีอยู่แล้ว เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิต

⁵ กออนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. "ปีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนานาชาติ." จุลสารการท่องเที่ยว ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2545) : 4-5.

วัฒนธรรม วิถีชีวิต ของชุมชน จึงถือเป็นสิ่งที่มีอยู่โดยไม่ต้องลงทุนสร้างขึ้น มีคุณค่า และมีเอกลักษณ์อยู่ในตัวเอง ดังนั้นจึงส่งผลให้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีความโดดเด่นเฉพาะตัว แตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่น

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า หนึ่งทศวรรษ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจัดเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างปี พ.ศ. 2539 –2545 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดการสร้างงาน และการกระจาย รายได้ให้กับท้องถิ่น รวมทั้งเป็นการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาอีกด้วย จึงเป็นการ กระตุ้นการลงทุน และเกิดการหมุนเวียนทั่วทั้งระบบเศรษฐกิจ กล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย นับเป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่และมีมูลค่าสูงสุดในปัจจุบัน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงเป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาลให้ความสำคัญมาก ในปี 2544 ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศถึง 299,047.05 ล้านบาท⁶ และ จากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในปี 2546 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมายังประเทศไทยใน ถึง 10.82 ล้านคน

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2545

ปี พ.ศ.	2541	2542	2543	2544	2545	2546
จำนวนนักท่องเที่ยว(ล้านคน)	7.76	8.65	9.58	10.13	10.87	10.82
ร้อยละที่เพิ่มขึ้น	7.53	11.41	10.72	5.78	7.31	-0.46

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ปี 2546⁷

ความโดดเด่นของการท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้น มีหลายประการด้วยกัน เช่น การมีทรัพยากรธรรมชาติ ทางการท่องเที่ยวมากมาย เช่น ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก และทะเล อีกทั้งประเทศไทย ยังเป็นประเทศที่มี ความหลากหลายทางด้านศิลปวัฒนธรรม และมีเอกลักษณ์ของตนเอง กระจายอยู่ในแต่ละภูมิภาคของประเทศ อาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยมีศักยภาพที่สูง ในด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง และองค์กรที่มีบทบาททำหน้าที่โดยตรงต่อการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยว คือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

⁶สำนักงานสถิติแห่งชาติ.รายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตามประเภท พ.ศ. 2540 – 2544 [Online].

สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2546.แหล่งที่มา:http://www.nso.go.th/thai/stat/stat_23/toc_16/16.2-1.xls [2003, April 10]

⁷การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.สถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี 2541-2546[Online]. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,2546.แหล่งที่มา:[http://www.tat.or.th/stat/web/static_download.php?Rpt=cre\[2004, March 15\]](http://www.tat.or.th/stat/web/static_download.php?Rpt=cre[2004, March 15])

ภราเดช พยัทธิเชียร⁸ ได้กล่าวในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยสรุปได้ว่า การท่องเที่ยว นั้นจะต้องเป็นเครื่องมือที่จะเข้าไปช่วยให้เกิดการกระจายรายได้สู่ภาคชนบทหรือคนส่วนใหญ่ของ ประเทศไทย และจะต้องทำให้เรื่องของการท่องเที่ยวไปเสริมภาคเกษตรให้ได้ เพราะฉะนั้น สิ่งที่จะเข้าไปเสริมความเข้มแข็งของชุมชนก็คือการท่องเที่ยวเชิงชุมชน โดยมี โฮมสเตย์ เป็นส่วนหนึ่งของ กิจกรรม

ในขณะที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและเติบโตอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ได้เกิดแนวคิดรูปแบบใหม่ๆ ด้านการท่องเที่ยวขึ้น อันรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (Eco-tourism) ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (Agrotourism) และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) ซึ่งส่งผลกระทบทำให้เกิดการพัฒนาด้าน กิจกรรมและสถานที่ที่พักแรมประเภทใหม่ๆ ขึ้นเพื่อรองรับ กระแสการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กิจกรรมที่พักแรมที่กำลังเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการท่องเที่ยวในปัจจุบัน ได้แก่ กิจกรรมที่พักแรมแบบ โฮมสเตย์ ซึ่งเป็นบริการที่นักท่องเที่ยวสามารถพักแรมกับเจ้าบ้านและมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและความรู้ ตลอดจน ประสบการณ์ต่างๆ ปัจจุบันกิจการที่พักแรมแบบ โฮมสเตย์ มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและแพร่หลาย เกือบทั่วทุกภาคของประเทศ⁹ ซึ่งมีจำนวนถึง 46 แห่ง โดยในภาคเหนือเกิดขึ้นจำนวน 27 แห่ง ภาคใต้จำนวน 3 แห่ง ภาคอีสานจำนวน 7 แห่ง และภาคกลางจำนวน 9 แห่ง¹⁰

ภราเดช พยัทธิเชียร ยังได้กล่าวไว้อีกว่า ปัจจุบันหมู่บ้านได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งวิถีของการดำเนินชีวิตของชุมชน เป็นที่สนใจของการท่องเที่ยวยุคใหม่ รูปแบบการท่องเที่ยวในเชิงการศึกษาเรียนรู้ (Education Tourism) เช่น การเข้าไปร่วมกิจกรรมกับวิถีการดำเนินชีวิตในชุมชน ซึ่งสิ่งที่จะต้องเกี่ยวในส่วนนี้ ก็คือบริการด้านอาหารและที่พัก ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับ โฮมสเตย์¹¹

อย่างไรก็ตามการดำเนินกิจกรรมที่พักแรมที่พักรวม โฮมสเตย์ ในประเทศไทยในปัจจุบันยังคงเป็นไปอย่างไม่มีรูปแบบที่เหมาะสมและทิศทางที่ถูกต้อง ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย อาทิ มีการเปลี่ยนแปลงและปิดเบือนขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมบางอย่างของท้องถิ่นเพียงเพื่อวัตถุประสงค์ในการรองรับนักท่องเที่ยวหรือการแก่งแย่งผลประโยชน์ของผู้ประกอบการในพื้นที่ เป็นต้น

⁸การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, "สรุปการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง จัด Home Stay อย่างไรไม่ให้ผิดทาง," ณ โรงแรม ดิอิมเมอร์ลด์ กรุงเทพฯ, 25 พฤษภาคม 2544, หน้า 6.

⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 1.

¹⁰การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Bann Phak) Home Stay (กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545), หน้า 34-44.

¹¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, "สรุปการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง จัด Home Stay อย่างไรไม่ให้ผิดทาง," หน้า 7.

สิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดจากการขาดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องหรือมีความเข้าใจแบบคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับกิจกรรมที่พักรวมแบบ โฮมสเตย์ ของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ตลอดจนองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อเสี่ยหายแก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศในภาพรวมได้¹² ปัจจุบันมี โฮมสเตย์ เกิดขึ้นในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอีกจากข้อมูลว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) มี ข้อมูลอยู่ ซึ่งปัจจุบันการท่องเที่ยวยังไม่มีข้อมูลเพิ่มเติม เนื่องจากยังไม่มีกาเร่งเข้ามาจากผู้ประกอบการ¹³

จากการสังเคราะห์แนวความคิด 3 ด้าน ได้แก่ (1)ความต้องการพื้นฐาน 10 ประการของนักท่องเที่ยว¹⁴ (2)แนวทางการพัฒนากิจกรรมที่พักรวมวัฒนธรรมชนบท (Bann Phak) ของ ททท.¹⁵ และ (3)แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงชุมชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ¹⁶ โดยผู้วิจัย สามารถสรุปองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดกิจกรรมรูปแบบ โฮมสเตย์ ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบ 10 ประการ ดังนี้คือ

1. การบริการด้านที่พัก ต้องมี เตียงนอนที่สบาย ห้องอาบน้ำและส้วมที่สะอาด ในราคาสบายๆ บ้านพัก และบริเวณที่สะอาดถูกสุขลักษณะ
2. การบริการด้านอาหาร ที่เป็น อาหารพื้นบ้านง่ายๆ มีความสะอาดถูกหลักอนามัย และปรุงมาดี
3. บริการด้านการนำเที่ยว ต้องมี การจัดบริการด้านนำเที่ยวในชุมชน กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบท อาทิ เดินป่า ตกปลา ชิมข้าว ปิ่น เขา ช้างกระยาน
4. ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว เช่น ทิวทัศน์และธรรมชาติของชนบทที่สวยงาม โบราณสถานที่มีประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น ความบันเทิง ดนตรี การเต้นรำ การละเล่นพื้นบ้าน และการแสดงต่างๆ และการทำเกษตรกรรมหรือการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น
5. การบริการด้านสินค้าและของที่ระลึก ได้แก่ ร้านค้าทั่วไป และร้านจำหน่ายของที่ระลึก

¹² การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, "สรุปการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง จัด Home Stay อย่างไรไม่ให้ผิดทาง," ณ โรงแรมดิอิมเมอร์สัลด์ กรุงเทพฯ, 25 พฤษภาคม 2544, หน้า 1.

¹³ สัมภาษณ์ ปัทมา ตันติเวชกุล, หัวหน้างานพัฒนาสถาบันบริการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 31 มีนาคม 2546.

¹⁴ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, "สรุปการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง จัด Home Stay อย่างไรไม่ให้ผิดทาง," หน้า 12.

¹⁵ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมพักรวมวัฒนธรรมชนบท (Bann Phak) Home Stay (กรุงเทพฯ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545), หน้า 7-12.

¹⁶ สุวิมล เหลืองประเสริฐ และคณะ, "บทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว." ใน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545), หน้า 276.

6. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว หมายความว่า ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
7. ความเป็นมิตรของเจ้าบ้าน หมายความว่า ความเต็มใจของสมาชิกในครอบครัวและชุมชนที่มีต่อนักท่องเที่ยว
8. จัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน หมายความว่า คนในชุมชนร่วมรับรู้รับผิดชอบและร่วมกันบริหารและตัดสินใจในสิ่งต่างๆ ในการจัดการการท่องเที่ยวแบบ โฮมสเตย์ ในชุมชนของตนเอง
9. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวไม่ยากนัก
10. ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่พอเพียง

เกาะเกร็ด เป็นเกาะที่อยู่ กลางแม่น้ำเจ้าพระยา ในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีพื้นที่โดยประมาณ 2,820 ไร่ ซึ่งแต่เดิมไม่ได้เป็นเกาะในสมัยของพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ (สมัยกรุงศรีอยุธยา รวบรวมปี พ.ศ. 2265) แต่เป็นส่วนหนึ่งของแผ่นดินที่โค้งไปตามความโค้งของแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีชื่อมาแต่ดั้งเดิมว่า “บ้านแหลม”¹⁷ เกาะเกร็ดเป็นชุมชนชุมชนเก่าแก่ที่น่าสนใจ ประกอบด้วย คนเชื้อชาติไทย ชาวไทยเชื้อสายรามัญ(มอญ) และชาวไทยอิสลาม อีกทั้งยังมี ทัศนียภาพที่สวยงาม ประเพณีวัฒนธรรมและมีวิถีชีวิตชุมชนที่น่าศึกษา เช่น ประเพณีสงกรานต์ (ปีจระหัดทะเล) ประเพณีทำบุญออกพรรษาของมอญ เพลงเรือเจ้าขาว รำมอญ การรำเจ้า¹⁸ หมู่บ้านช่างปั้นหรือที่เรียกกันว่า “กวางอามาน” ซึ่งเป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นที่รู้จักกันดี ทำให้หน่วยงานหลายฝ่าย อาทิ เช่น ส่วนราชการต่างๆ ในจังหวัดนนทบุรี สมาคมพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.) ต่างมุ่งที่จะพัฒนา เกาะเกร็ด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยิ่งใหญ่ของจังหวัดนนทบุรีและของประเทศไทย โดยมุ่งที่จะพัฒนาในลักษณะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในด้านวัฒนธรรมของชนชาติมอญ¹⁹ สำหรับพื้นที่เกาะเกร็ดนี้ ยังคงเป็นพื้นที่ที่สามารถทำการวิจัยในด้านเคหะการ ในหลายประเด็น เช่น การวิเคราะห์ความเป็นไปได้และการศึกษาศักยภาพของ

¹⁷ เกาะเกร็ด(กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็น. พี. สกินพรีนติ้ง ,จำกัด 2542) ,หน้า 12.

¹⁸ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)นนทบุรี, “ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และการเล่นพื้นเมืองประจำจังหวัด,” วารสารสรุปงานประจำปี (2545): หน้า 27.

¹⁹ สบสุข ลีละบุตร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543), หน้า 41.

การพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในลักษณะของที่พักแบบ โฮมสเตย์²⁰

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจศักยภาพของการพัฒนาที่อยู่อาศัยในรูปแบบ โฮมสเตย์ บนเกาะเกร็ดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศ
2. เพื่อศึกษาปัญหาที่อาจเกิดตามมาจากการพัฒนาที่อยู่อาศัยในรูปแบบ โฮมสเตย์ บนเกาะเกร็ด

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

จากการสังเคราะห์แนวความคิด ทั้งสามด้าน ได้แก่แนวความคิดความต้องการพื้นฐาน 10 ประการ ของนักท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนากิจกรรมที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Bann Phak) ของ ททท. หรือที่เรียกอีกอย่างว่า โฮมสเตย์ (Homestay) และแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงชุมชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์หลัก การจัดการ โฮมสเตย์ โดยจะต้องอยู่บนหลักการพื้นฐาน 10 ประการ ผนวกกับ แนวความคิดของ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบท (Rural Tourism Concept) ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กล่าวว่า ในการพัฒนาพื้นที่ชนบทใดๆ เพื่อการท่องเที่ยว ต้องคำนึงถึง องค์ประกอบด้าน

พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพ หมายถึง พื้นที่ๆ สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ได้แก่ ป่าไม้ น้ำตก ภูเขา ทะเล เป็นต้น

พื้นที่หลัก หมายถึงชนบทที่ยังคงสภาพดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่น ได้แก่ หมู่บ้านที่ยังคงไว้ซึ่ง วัฒนธรรมและประเพณีเก่าแก่ สวนเกษตร สวนผลไม้ การประมงพื้นบ้าน เป็นต้น ซึ่งที่พักแรมโฮมสเตย์ จัดตั้งอยู่ในพื้นที่หลักนี้

พื้นที่สนับสนุน หมายถึง พื้นที่ใกล้เคียงที่มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็นได้แก่ ธนาคาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ ร้านค้าทั่วไป เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการวิจัย คือ **ลักษณะที่อยู่อาศัยในรูปแบบ โฮมสเตย์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศ สามารถเกิดขึ้นได้บน เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**

²⁰ กนกพร วิวัฒนาการ, "การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยบนเกาะเกร็ด," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเคหกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 121.

1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โฮมสเตย์ (Homestay) หมายความว่า ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ซึ่งเป็นบ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวพักร่วมกับเจ้าของบ้านและมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชาวบ้านซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรมแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจัดที่พักและอาหารให้กับนักท่องเที่ยวโดยได้รับค่าตอบแทน ตามความเหมาะสม(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)²¹ และเนื่องจากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ โฮมสเตย์ ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ พบว่ามีการใช้คำว่า โฮมสเตย์ ในภาษาอังกฤษเป็นสองแบบ คือ "Home Stay" และ "Homestay" ดังนั้นเพื่อไม่เกิดความสับสนในงานวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบ "Homestay" ในงานวิจัยครั้งนี้

ลักษณะรูปแบบของสิ่งแวดล้อมของพื้นที่หลัก หมายความว่า ลักษณะของพื้นที่แวดล้อมที่อยู่ใกล้เคียงกับ พื้นที่ โฮมสเตย์ และเป็นพื้นที่มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็นได้แก่ ธนาคาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ สถานีตำรวจ ร้านค้าทั่วไป เป็นต้น

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า "เป็นการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาชื่นชม ไปกับทัศนียภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศน์" ปัจจุบันมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น นิเวศสัญจร นิเวศการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ การท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ฯลฯ ส่วนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยใช้คำว่า "การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์"²²

ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยว ซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และหลักฐานทางโบราณคดีหรือร่องรอยของสิ่งมีชีวิตในยุคต่างๆ ซึ่งมนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และประกอบกิจกรรมนันทนาการ อันนำมาซึ่งความพึงพอใจและความสุขในรูปแบบต่างๆ²³

ตัวแทนครัวเรือน หมายถึงผู้ที่อยู่อาศัยในครัวเรือนที่อยู่อาศัยบนเกาะเกร็ด ซึ่งอาจเป็นหัวหน้าครัวเรือน คู่สมรส หรือสมาชิกในครัวเรือนนั้นๆ

²¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Bann Phak) Home Stay (กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545), หน้า 7.

²² สุภรานต์ ใจไพรวงศ์, สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2540-41 (กรุงเทพฯ : บริษัท อัมรินทร์ พรินติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2542), หน้า 345.

²³ สุวิมล เหลืองประเสริฐ และคณะ, "บทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว," ใน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545), หน้า 276.

นักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เป็นคนไทย ที่เข้ามาเที่ยวเกาะเกร็ด ในช่วงเดือนเมษายน 2547

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.5.1.1 **ศึกษาความพร้อมด้านลักษณะทางกายภาพ** โดยมีหน่วยของการศึกษาวิเคราะห์ที่ บ้านหรืออยู่อาศัย ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวทั้งที่เกิดตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การคมนาคมขนส่งเพื่อความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการบนเกาะเกร็ด

1.5.1.2 **ศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชนเกี่ยวกับเรื่อง โฮมสเตย์ และการมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชน** โดยมีหน่วยของการศึกษาวิเคราะห์ที่ตัวบุคคล ตัวแทนครัวเรือน ผู้นำทางการปกครองและผู้นำทางศาสนา

1.5.1.3 **ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักอาศัยในรูปแบบโฮมสเตย์บนเกาะเกร็ด**

1.5.1.4 **ศึกษาการบริการในส่วนที่สนับสนุนการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์** โดยมีหน่วยของการศึกษาวิเคราะห์ที่ กลุ่มหรือผู้ประกอบการ ได้แก่ การบริการด้านอาหาร การบริการด้านการนำเที่ยว และการบริการด้านของที่ระลึก

1.5.1.5 **ศึกษานโยบายการพัฒนาของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะเกร็ด** โดยมีหน่วยของการศึกษาวิเคราะห์ที่ตัวนโยบาย

1.5.1.6 **ปัญหาที่ติดตามมาจากการจัดกิจกรรมแบบโฮมสเตย์** โดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ทั้งจากข้อมูลitudyภูมิและปฐมภูมิ

1.5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร

1.5.2.1 **พื้นที่ศึกษาครอบคลุมตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี** ซึ่งมีเนื้อที่ 2,820 ไร่โดยประมาณ

1.5.2.2 **ตัวแทนครัวเรือนที่อยู่อาศัยบนเกาะเกร็ด** ใน 7 หมู่บ้าน ตำบลเกาะเกร็ด รวมทั้งหมด 838 ครัวเรือน²⁴

1.5.2.3 **นักท่องเที่ยวคนไทยที่เข้ามาเที่ยวบนเกาะเกร็ด** ในช่วงเดือนเมษายน 2547

1.5.2.4 **กลุ่มผู้นำบนเกาะเกร็ด** ได้แก่ กลุ่มผู้นำทางศาสนาและการปกครองที่อยู่บนเกาะเกร็ด

²⁴ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปากเกร็ด, "เอกสารคัดสำเนา-ข้อมูล จำเป็นพื้นฐาน," 29 เมษายน 2546. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

1.5.2.5 ผู้ประกอบการที่พักอาศัยแบบรูปแบบ โฮมสเตย์ ที่ดำเนินการอยู่บน เกาะเกร็ดในปัจจุบันจำนวน 1 ราย

1.5.2.6 ทรัพยากรการท่องเที่ยวบนเกาะเกร็ด ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน รวมถึงโบราณสถานต่างๆ

1.5.3 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่ เดือนมีนาคม 2546 ถึง เมษายน 2547

1.6 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

1.6.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.6.1.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

(1) ตัวแทนครัวเรือน โดยคำนวณจากจำนวนประชากร ในพื้นที่ศึกษา 7 หมู่บ้าน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 838 ครัวเรือน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างทางการศึกษา (Sampling Size) โดยสูตรของ New York State Division of Housing and Community Renewal อ้างใน Yamane²⁵ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 271 คน (ดูรายละเอียดการคำนวณ ในบทที่ 3)

(2) นักท่องเที่ยวคนไทยที่เข้ามาเที่ยวบนเกาะเกร็ด จำนวน 396 คน

1.6.1.2 กลุ่มตัวอย่างการศึกษาเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ 1)กลุ่มผู้นำทางศาสนาบนเกาะเกร็ด 2)ผู้นำบริหารชุมชน และ 3)ผู้ประกอบการกิจกรรมบ้านพักแบบโฮมสเตย์

1.6.2 การสุ่มตัวอย่าง

1.6.2.1 การสุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ (ในข้อ 1.6.1.1) ใช้การสุ่มโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอิงทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ร่วมกับการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อิงทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling)

1.6.2.2 การสุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ (ในข้อ 1.6.1 2) จะใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

1.7.1 การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะมีการรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการดังนี้

²⁵ Yamane , *An Introduction Analysis* (Tokyo:Haper International Editor, 1973c), p. 727.

1.7.1.1 **การใช้แบบสอบถาม** การวิจัยนี้จะมีการรวบรวมข้อมูล โดยวิธี สัมภาษณ์ กับตัวแทนครัวเรือนที่อยู่อาศัยบนเกาะเกร็ด โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ถามโดยตรงต่อ กลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน โดยมีจำนวนตามกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้จากการคำนวณและการสุ่มตัวอย่างไว้ในข้อ 1.6.1.1

นอกจากนี้ยังใช้แบบสอบถาม ถามต่อนักท่องเที่ยว ที่เป็นคนไทยที่เข้ามาเที่ยวบน เกาะเกร็ด ในช่วงเดือน เมษายน 2547

1.7.1.2 **การสัมภาษณ์** การวิจัยนี้นอกจากจะมีการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบ สอบถามแล้ว ยังใช้การสัมภาษณ์ โดยเลือกอย่างเจาะจง ได้แก่ ผู้ประกอบการกิจกรรมบ้าน พักแบบโฮมสเตย์ ผู้นำทางศาสนา และเจ้าหน้าที่ระดับบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะ เกร็ด

1.7.1.3 **การสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยว** การวิจัยครั้งนี้มีการรวบรวมข้อมูลโดย การเข้าไปสำรวจ เกาะเกร็ด โดยการบันทึกลงในสมุดบันทึก การสำรวจ

1.7.1.4 **การบันทึกการสำรวจวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง**

1.7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.7.2.1 **แบบสอบถาม** การวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด

1.7.2.2 **แบบแนวทางสัมภาษณ์** การวิจัยในครั้งนี้จะใช้แบบแนวทางสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องในการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาสนับสนุน ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยจะใช้ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง

1.7.2.3 **สมุดบันทึก** เพื่อบันทึกสิ่งที่พบและเกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย ขณะลงพื้นที่ และจดบันทึกในการทบทวนวรรณกรรม

1.7.2.4 **กล้องถ่ายรูปดิจิตอลและเทปบันทึกเสียง** เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นดียิ่งขึ้น

1.7.3 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1.7.3.1 **การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ SPSS** มาช่วยในการวิเคราะห์ คำตอบ สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ ประกอบด้วย การหาค่า ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

1.7.3.2 **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ** การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จาก การสัมภาษณ์ และการสำรวจศักยภาพพื้นที่บนเกาะโดยใช้การพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Approach Analysis) สรุปข้อมูลในประเด็นข้อคำถามที่กำหนดในแบบสัมภาษณ์

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 เพื่อทราบถึงรูปแบบการจัดการในการพัฒนาที่พักอาศัยในรูปแบบโฮมสเตย์ที่เหมาะสมกับพื้นที่บนเกาะเกร็ด

1.8.2 เพื่อทราบถึงศักยภาพของเกาะเกร็ด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศ

1.8.3 เพื่อทราบถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมาจากการพัฒนาที่พักอาศัยในรูปแบบโฮมสเตย์

1.8.4 เพื่อนำรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของครัวเรือนหรือชุมชนบนเกาะเกร็ดสำหรับการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้เป็นรูปแบบ โฮมสเตย์